

HOTĂRÎREA CURȚII CONSTITUȚIONALE
pentru controlul constituționalității art.67 din Legea
nr.847-XIII din 24 mai 1996 "Privind sistemul bugetar și procesul
bugetar"*

Nr.56 din 26.10.99

Monitorul Oficial al R.Moldova nr.120-122/65 din 04.11.1999

* * *

-----
* M.O., 1997, nr. 19-20, art. 197.

În numele Republicii Moldova,
Curtea Constituțională în componența:
Pavel BARBALAT - președinte
Nicolae CHISEEV - judecător
Mihai COTOROBAI - judecător-raportor
Constantin LOZOVANU - judecător
Gheorghe SUSARENCO - judecător
Ion VASILATI - judecător

cu participarea grefierului Aliona Balaban, deputatului în Parlament Victor Cecan, președintele Comisiei pentru control și petiții, autorul sesizării, reprezentantului Parlamentului Ion Creangă, șeful sectorului relații cu autoritățile publice în Direcția juridică a Parlamentului, călăuzindu-se de art.135 alin.(1) lit.a) din Constituție, art.4 alin.(1) lit.a) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și art.16 alin.(1) din Codul jurisdicției constituționale, a examinat în ședință plenară deschisă dosarul pentru controlul constituționalității art.67, intitulat "Prioritatea prezentei legi asupra oricărei alte legi", din Legea nr.847-XIII din 24 mai 1996 "Privind sistemul bugetar și procesul bugetar" (în continuare - Legea nr.847-XIII).

Temei pentru examinarea dosarului a servit sesizarea deputatului în Parlament Victor Cecan, depusă la 5 mai 1999, în conformitate cu art.24 și 25 din Legea cu privire la Curtea Constituțională.

Prin decizia Curții Constituționale din 13 mai 1999 sesizarea a fost acceptată pentru examinare în fond și înscrisă în ordinea de zi.

În cadrul examinării preliminare a sesizării au fost solicitate puncte de vedere Parlamentului, Președintelui țării, Guvernului, Ministerului Justiției, Ministerului Finanțelor.

Având în vedere materialele dosarului, audiind informația judecătorului-raportor și argumentele expuse de părți în proces,

Curtea Constituțională

a c o n s t a t a t:

Potrivit art.67 din Legea nr.847-XIII, prevederile acestei legi au prioritate asupra prevederilor referitoare la sistemul bugetar și procesul bugetar din alte legi.

Autorul sesizării solicită controlul constituționalității dispoziției menționate, considerînd-o neconformă normelor constituționale. El susține că o lege organică nu poate avea prioritate asupra legilor constituționale și altor legi organice care conțin prevederi referitoare la sistemul bugetar și procesul bugetar.

Examinînd obiectul sesizării, Curtea Constituțională constată că art. 67 din Legea nr. 847-XIII conține unele derogări de la regulile generale ale dreptului. Potrivit articolului respectiv:

- prevederile unor legi organice, în general, pot avea prioritate asupra prevederilor altor legi organice;

- prevederile Legii nr. 847-XIII au prioritate, în special, asupra prevederilor referitoare la sistemul bugetar și procesul bugetar din alte legi. Legiuitorul, stabilind prioritatea acesteia, nu a determinat clar ce se subînțelege prin sintagma "prevederile referitoare la sistemul bugetar și procesul bugetar din alte legi";

- la alte legi, prevederile cărora se referă la sistemul bugetar și

procesul bugetar, sînt atribuite și legile constituționale, și legile organice.

Conform art. 72 alin. (1) din Constituție, Parlamentul adoptă trei categorii de legi: constituționale, organice și ordinare. Legi organice sînt legile adoptate de Parlament pentru domeniile expres prevăzute în Constituție, inclusiv pentru domeniul financiar-creditar. Or, sistemul financiar-creditar, cuprinzînd formarea, administrarea, utilizarea și controlul resurselor financiare ale statului, ale unităților administrativ-teritoriale și ale instituțiilor publice, potrivit art. 130 alin. (1) din Constituție, se reglementează prin lege.

Legile organice constituie o categorie inferioară legilor constituționale și o categorie superioară legilor ordinare. Ele se disting prin conținut și prin numărul de voturi cu care sînt adoptate.

Potrivit caracterului lor juridic, legile organice se află pe aceeași orizontală ierarhică și nu admit reglementări juridice contradictorii. Legile organice trebuie să fie conforme legilor ierarhic superioare (Constituției, legilor constituționale), altor legi organice, inclusiv legilor ce reglementează expres anumite domenii ale relațiilor sociale.

În virtutea celor menționate mai sus, Curtea Constituțională apreciază prevederile art. 67 din Legea nr. 847-XIII drept contrare art. 72 din Constituție, care diferențiază categoriile de legi după principiul ierarhic.

De menționat, că prin Hotărîrea nr. 9 din 18 februarie 1999 și Hotărîrea nr. 12 din 11 martie 1999, Curtea Constituțională s-a pronunțat asupra problemei priorității unei legi organice asupra altor acte normative, declarînd neconstituționale unele prevederi din Legea nr. 548-XIII din 21 iulie 1995 "Cu privire la Banca Națională a Moldovei" și din Codul fiscal nr. 1163-XIII din 24 aprilie 1997. Potrivit hotărîrilor menționate, în ierarhia actelor normative legile organice se află pe aceeași treaptă. Prin urmare, nici o lege organică nu poate fi pusă în condiții de superioritate față de alte legi organice adoptate de Parlament.

Totodată, Curtea Constituțională menționează că în cazul în care diferite legi organice reglementează același tip de raporturi sociale, potrivit teoriei generale a dreptului, se aplică legea adoptată ulterior.

Pentru motivele arătate, în temeiul art. 140 din Constituție, art. 62 lit. a) din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

H O T Ă R Ă Ș T E :

1. Declară neconstituțional art.67 din Legea nr. 847-XIII din 24 mai 1996 "Privind sistemul bugetar și procesul bugetar".

2. Prezenta Hotărîre este definitivă, nu poate fi supusă nici unei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în "Monitorul Oficial al Republicii Moldova".

PREȘEDINTELE
CURȚII CONSTITUȚIONALE

Pavel BARBALAT

Chișinău, 26 octombrie 1999.
Nr. 56.